

■ **Pedra foguera**
VVAA
Edicions Documenta Balear

Sota el nom de *Pèl capell*, s'hi reuneix un col·lectiu que agrupa els poetes joves –on això de jove vol dir per sota de la trentena– Glòria Julià Estelrich, Joan Fullana Company, Joan T. Martínez Grimalt, Jaume C. Pons Alorda i Pau Vadell i Vallbona. Amb la intenció de demostrar que és possible escriure poesia, en català i de qualitat, s'ha seleccionat poemes inèdits d'un total de 28 autors, com ells mateixos diuen, “cercant sempre la màxima representació, tant temàtica com formal”, que s'hi dona en la totalitat dels Països Catalans. Els poemes que hi apareixen són obra dels susdits i d'Edgar Alemany, Mireia Calafell i Obiol, Eduard Carmona, Pau Castanyer i Fe, Joan Duran i Ferrer, Anna Enrich, Martina Escoda i Margenat, Clara Fontanet Abrines, Andreu Galan i Martí, Isabel García Canet, Àngel Igelmo Segura, Ferran López i Abad, Rubén Luzón, Joan Mahiques i Lopez, Ivette Nadal, Jordi Nopca, Josep Pedrals, Pere Antoni Pons, Carles Rebassa, Martí Sales, Emili Sánchez-Rubio i Blanca Llum Vidal.

■ **Mireia Mur**
Metis
La Garúa

Mireia Mur, a *Metis*, s'encara directament amb el seu esperit, en un exercici d'introspecció que transita per materials primaris com la pedra i la llum. La pedra simbolitzaria el jo poètic aturat en el temps; la llum, la recerca de la claredat, mentre l'experiència del jo poètic apareix en imatges dures on es devora a si mateix: “conques d'ulls plenes de serps”, “llengües de foc”... *Metis* s'emmarca en una línia autodestructiva on l'amor esquinça de nou que prové d'*Els pòstols místics* de Kerouac: “Som convidats a devorar-nos l'un a l'altre damunt l'altar sacrificial”. El jo de la poetessa és una pedra ardent que frisa per convertir-se en lava i desaparèixer davant del mal d'amor. A aquest desig adolorit Mur hi afegeix una renovació del llenguatge poètic amb tints futuristes.

Metis va ser premi internacional de Poesia Màrius Sampere 2007, i es presenta ara en edició bilingüe traduït al castellà per Ramon Balasch i Andrés Sánchez Robayna. Amb aquest poemari Mireia Mur trenca un silenci de més de vint anys.

■ **Maria-Antònia Oliver**
Joana E.
Labutxaca

El segell labutxaca, seguint amb l'edició econòmica de clàssics, ha publicat *Joana E.*, de Maria-Antònia Oliver (Manacor, 1946). *Joana E.* és una història real que l'autora va escriure a partir de conèixer na Joana i que ve explicada a través de la veu i el llenguatge de la protagonista, que exposa els seus dubtes, contradiccions, moments de felicitat i moments de misèria, amb la seva pròpia por i la seva indignació, amb les coses que va voler contar i les que va amagar; amb la ingenuïtat, la saviesa, la racionalitat i la passió amb què ella s'exterioritzava. Joana, afillada d'una família benestant, viu una infància plena d'alegries fins a la mort dels seus pares. Amb el marc de la postguerra al darrere, els problemes comencen a fer escarfallans en la família. Els anys van passant i la individualitat de na Joana va patint de tots colors, sobretot per mal d'amor, tema de la novel·la.

A banda d'això, *Joana E.* suposa una de les altes fites narratives de la literatura catalana per les tècniques emprades.

■ **Domènec Guansé**
La revolució cívica
Cossetània

Domènec Guansé (1894-1978) pertany a una generació de periodistes literats, junt amb Carles Capdevila o Rosa M. Arquimbau, que en certa manera han quedat eclipsats o menystinguts pels noms d'escriptors com Gaziell, Josep Pla o Josep Maria de Sagarra. Tots però van contribuir, a través de la premsa diària, a fer entrar la modernitat en la societat, la cultura i les lletres catalanes.

Dins del paper de recuperació de textos catalans d'alta qualitat literària que està duent Cossetània, *La revolució cívica* aplega els articles d'opinió publicats per Domènec Guansé, sota la rúbrica “Acotacions”, al diari *La Publicitat*, entre el 1937 i el 1939. Dins del marc d'agitació política i social del moment, la columna guanesiana mirava de copsar els canvis de la Barcelona revolucionària i els avenços del front nacionalista. La mirada atenta i analítica de Guansé aconsegueix captar les palpitations d'aquells temps, i extreure'n una lliçó d'educació moral per millorar les condicions de vida ciutadana.

■ **Manuel Vázquez Montalbán**
Poesía completa
Península

Manuel Vázquez Montalbán va cultivar amb un èxit enorme la novel·la, el periodisme, el memorialisme col·lectiu i l'assaig, però el centre de la seva vocació literària el va ocupar sempre la poesia. L'obra poètica de Montalbán es revela molt més unitària en la seva concepció –i en els temes i el rigor estètic– que el conjunt inabastable de la seva prosa. La present i definitiva *Poesía completa (1963-2003)*. *Memoria y deseo* recull els deu títols que porten des d'*Una educació sentimental* (1967) fins a *Construcción y deconstrucción de una teoría de la almendra de Proust complementaria de la construcción y deconstrucción de una teoría de la magdalena de Benet Rossell* o el pòstum *Rosebud*, que apareixen en aquest volum per primera vegada.

L'edició es completa amb un estudi preliminar de Manuel Rico, on analitza l'anacronisme, l'heterodòxia, la identitat, l'ombra d'Eliot i les qüestions de memòria i ciutat en la poesia de Montalbán, i amb una introducció molt detallada de la mà de Josep Maria Castellet.

■ **Gore Vidal**
Navegación a la vista
Mondadori

En aquest volum, el cèlebre novel·lista, guionista, assagista i incansable crític repassa la seva vida amb l'enginy i l'elegància literària que el caracteritzen. El títol d'aquest segon volum de memòries –la primera, *Una memoria*, va sortir també a Mondadori l'any 1999– fa referència a un tipus de navegació que va aprendre en els seus temps d'oficial de coberta a la marina durant la Segona Guerra Mundial.

Des de la seva llar a Ravello i les colines de Hollywood, Gore Vidal (West Point, 1925) viatja amb la memòria pel món de la literatura, el cinema, el teatre, la política i la societat internacionals, lligant caps i fent un recompte de guanys i de fracassos, d'amics i enemics. Per la seva prosa s'hi passen Jack i Jacqueline Kennedy, Tennessee Williams, Eleanor Roosevelt, Orson Welles, Greta Garbo, Federico Fellini, Rudolf Nureyev, Elia Kazan i Francis Ford Coppola. D'anècdotes i declaracions provocatives, aquesta autobiografia, a estones també tendra, en té per donar i vendre.

■ **John Steinbeck**
El breve reinado de Pipino IV
Navona

L'esperit inconformista i compromès amb els problemes socials del seu temps del Nobel John Steinbeck (1902-1968) apareix ara dins del marc de la ciutat de París i en un moment que pot ser qualsevol. Els representants de diferents partits en l'assemblea nacional no aconsegueixen posar-se d'acord per formar un govern estable. Poc a poc s'imposa una solució de compromís: instaurar la monarquia. I el candidat ideal és l'últim descendent del regnat de Carlemany, Pipino Arnulfo, un modest llogater boig per l'astronomia.

El breve reinado de Pipino IV és una breu novel·la plena de situacions còmiques i absurdes, on la ploma de Steinbeck participa constantment de la gamberrada més delirant. El resultat és una sàtira mordaç i despietada del poder i la corrupció política, tant a Europa com a Amèrica –el diàleg cultural durant la novel·la és constant, sobretot a partir de referents pop o jazz–, on el rei Pipino es recorre França en Vespa per comprovar les condicions de vida dels seus súbdits.

■ **Junichiro Tanizaki**
La madre del capitán Shigemoto
Siruela

En aquesta novel·la del 1949, l'autor s'inspira en la literatura clàssica japonesa i recrea una coneguda història de començaments del segle X: la mare del capità Shigemoto fou una jove de gran bellesa. El seu vell espòs fou enganyat i obligat a entregar-la al seu nebot, un llibertí sense escrúpols que tingué un gran poder en la seva època, i ella va marxar deixant el vell amb el seu fill de quatre anys. La prosa amb què Tanizaki va filant aquesta meravellosa història és d'una qualitat poètica innegable.

Junichiro Tanizaki (1886-1965) és un dels principals exponents de la literatura japonesa del segle XX. Conegut en aquest país pel seu famós *Elogi de l'ombra*, entre la seva llarga obra destaquen *El amor loco* i *Hay quien prefiere las ortigas*. L'any 1949 va ser guardonat amb el Premi Imperial de Literatura, i el 1956 va aparèixer *La llave*, que va suscitar una gran polèmica per la seva audàcia. Amb *La madre del capitán Shigemoto*, Siruela ha encetat la publicació de la seva obra completa.

■ **Alan Bennett**
Una lectora poc corrent
Empúries/Anagrama

Nancy Midford, E.M. Forster, T.S. Eliot... La bibliografia de la reina Isabel d'Anglaterra no està gens malament. O almenys això és el que diu Alan Bennett, que aprofita en aquest llibre per fer un homenatge als seus referents literaris més preuats. Un homenatge, en fi, a la literatura, que passa pel sedàs de la ironia que el caracteritza. *Una lectora poc corrent* explica, entre la sàtira i l'amor per un personatge excèntric que dóna per a molt, la relació intel·lectual que mantenen la reina Isabel II amb Norman, un jove cuiner que és sorprès per la reina quan estava llegint un llibre de Cecil Beaton. A partir d'aquell moment la reina comença no només a mostrar-se interessant, sinó a interessar-se per la literatura i, per extensió, per les persones. És així com descobreix i queda fascina per Ivy Compton-Burnett, Proust i Genet, entre molts altres.

Bennett, que ha treballat també per a televisió, cinema i teatre, ha esmolat en aquesta petita *nouvelle* l'humor i la ironia de sempre.

■ **Herman Melville**
Redburn
Alba

El jove Wellingborough Redburn, "fill d'un cavaller" que per diverses circumstàncies ha tornat a caure en la pobresa, decideix lluitar contra el seu destí i satisfer el seu esperit aventurer fent-se a la mar. De la mateixa manera que ho va fer Melville, Redburn s'enrola com a grumet en un buc mercantil que surt de Nova York cap a Liverpool, sense un centau a la butxaca i una jaqueta de caça que és la riota de tothom. A mesura que avança el viatge les dures condicions van apagant els seus somnis de joventut. Però gràcies a l'experiència, i com en tot viatge iniciàtic, Redburn acaba coneixent els absurds paràmetres de la realitat, "ja que fins que no se sap tot no se sap res".

Redburn (1849), fins avui inèdita a l'Estat, és la quarta novel·la de Melville; un relat iniciàtic on l'autor va crear el seu primer viatge com a mariner en què s'allunyava dels escenaris remots i romàntics de les primeres obres alhora que s'acostava a l'atmosfera de *Moby Dick*.

■ **H.D.**
Trilogía
Lumen

Els tres llargs poemes que conformen *Trilogía* constitueixen una de les obres mestres de la poesia nord-americana del segle XX, comparable amb els *Quatre quartets* de T.S. Eliot, a *Brigflatts* de Basil Bunting o a *Notes per a una ficció suprema* de Wallace Stevens. Escrita sota l'impacte de la Segona Guerra Mundial, al llarg de l'obra H.D. indaga en l'amor, la mort o la possibilitat de redempció, mentre condueix la seva poesia –despullada ara de les tiranies de l'imaginisme que havia contribuït a fundar– a terrenys mai explorats, de manera que configura així un dels experiments literaris més arriscats i fructífers del nostre temps.

Hilda Doolittle (1886-1961) va néixer a Pensilvània (Estats Units) i va morir a Zurich (Suïssa). Va firmar sempre amb les inicials. Junt amb Mariane Moore i William Carlos Williams va formar part del moviment imaginista, que va renovar la poesia del XX, i va resseguir la línia poètica d'Eliot del bon tracte de la tradició. A més de poesia, va escriure novel·la i assaig.

■ **Harry Wu/Carolyn Wakeman**
Vientos amargos
Libros del Asteroide

Vientos amargos són les memòries del professor i activista prodrets humans a la Xina Harry Wu. L'obra està considerada l'equivalent xinès a l'*Arxipèlag Gulag* de Solzjenitsin, ja que és una extraordinària recreació, precisa i viscuda, dels 19 anys d'internament de Wu en un camp de treball i les seves dues visites posteriors a la Xina després del seu exili als Estats Units.

El 27 d'abril de 1960, Harry Wu, un estudiant de Geografia a Pequín, fou arrestat i enviat a un camp de treball. Wu narra la lluita diària del camp, passant gana, patint tortures i veient la mort de cara. Durant més de 20 anys va estar tancat en diferents camps, privat de tots els drets i obligat a treballar fins a l'extenuació. Escrit en col·laboració amb l'especialista en temes asiàtics Carolyn Wakeman, el relat de Wu es demana com conservar la dignitat humana. Alhora és l'estremidor testimoni del terror provocat per una de les dictadures més sagnants de tot el segle XX i de l'epopeia i la injustícia que molts altres van haver de patir.

■ **Rafael Argullol**
Aventura. Una filosofía nómada
Acanalado

En aquest breu però deliciós assaig, Argullol s'encara amb la idea d'aventura, de viatge nómada, com a camí de coneixement, i en destaca la seva capacitat de temptativa i experiment, característiques que justament es retroben en l'àmbit literari de l'assaig, com afirmava Montaigne. En l'estudi del viatge cap al coneixement, Argullol passeja pels moments àlgids de la història en la recerca de la veritat, i és així com reflexiona sobre el "coneix-te a tu mateix" de la filosofia grega, Èdip i la tragèdia clàssica, alhora que indaga en les visions dels projectes de Paul Valéry o Francis Bacon.

Amb una prosa de tints literaris, Argullol planteja un llibre que a partir de l'acostament a la mitologia i la filosofia, junt amb la seva experiència, busca redreçar aspectes essencials del coneixement. A més dels mites grecs, Argullol busca respostes tant en la seva especialitat, la tradició romàntica –principalment en Hölderlin i Goethe–, com en els nous paradigmes del s. XX, com Beckett o Joyce.

■ **Roland Barthes**
Del deporte y de los hombres
Paidós

En aquest petit llibret, inèdit fins ara en llengua castellana, es confirma la part més propera de l'empresa d'un dels crítics i semiòlegs més importants, Roland Barthes (1915-1980): la que pretén donar resposta al fet de fer i desfer dels éssers humans a través de l'observació de la quotidianitat i la conceptualització del plaer.

En la mateixa línia que *Fragments de un discurso amoroso*, on s'enfrontava als avatars literaturitzats de l'amor; *El imperio de los signos*, en què es fixava en la cultura japonesa per extrapolat el comportament dels humans, o *Mitologías*, on el seu abast era general, en el cas que ens ocupa Barthes analitza l'esport com a espectacle. En desgrana el llenguatge, com va fer amb el cinema, la televisió o la literatura, per veure com l'esport és un receptacle antropològic que conté llarga informació de l'home modern, entès com a competició i no pas com a conflicte. "És a dir, un lloc en què l'home no només s'enfronta a l'home, sinó a la resistència de les coses".

■ **Christophe Fiat**
Ladies in the dark
Produccions escopeta

Christophe Fiat és escriptor, performer i redactor de la revista *Mission impossible*, especialitzada en art i literatura, un dels autors més destacats de l'escena poètica contemporània a França i un referent per les seves lectures performàtiques i la interdisciplinarietat dels seus treballs. Les ficcions de Fiat es caracteritzen per la fabulació de personatges reals –des de Foucault a Lady Di o Courtney Love– dins d'una prosa poètica plena de repeticions a la manera dels loops de la música electrònica. Però el tret més rellevant dels textos de Fiat és que són per ser dits en veu alta.

Ladies in the dark està format per tres aventures que tracten l'apogeu i la baixada als inferns de tres estrelles anglosaxones del segle XX: la pornstar menor d'edat Traci Lords, la princesa que deixa de ser princesa Diana de Gal·les i l'actriu de cinema mut Louise Brooks. A partir de totes tres Fiat fa una crítica als mitjans de comunicació de masses i a l'apatia social. La traducció ve de la mà d'Eduard Mont de Palol.

■ **Jeremy Scahill**
Blackwater
Paidós

Aquesta és la història no autoritzada de l'èpic ascens d'una de les forces més poderoses i secretes sorgides del complex militar-industrial nord-americà. L'autor examina la trajectòria de Blackwater dels seus inicis, el 1996, quan un grup d'executius visionaris van posar en marxa un campament privat d'instrucció militar "per satisfer la demanda prevista de subcontractacions de funcions estatals" fins als carrers sagnants de Faluya. La Casa Blanca qualifica el paper de Blackwater com una autèntica revolució en temes militars. No obstant, per molts altres el seu creixement presagia una terrible amenaça per a la democràcia dels Estats Units.

Jeremy Scahill és periodista d'investigació. Col·labora habitualment a la revista *The Nation* i com a corresponsal per al programa informatiu *Democracy Now!* Té una dilatada labor com a reporter a l'Iraq, l'antiga Iugoslàvia i Nigèria. Actualment, viu a Nova York i aquest és el seu primer llibre.

■ **Alba Tomàs**
El naufrag i la gavina
 Edicions de La Gent del Llamp

Des de Tarragona arriba Zenit, una nova col·lecció de petits quaderns de vint-i-quatre pàgines plens de creació literària, destinada a oferir un lloc on publicar per primer cop joves escriptors. Una primera plataforma editorial, petita però molt cuidada en tots els aspectes, on els creadors poden donar-se a conèixer. *La Gent del Llamp* està vinculada a l'Escola de Lletres de la ciutat romana. Zenit s'estrena amb cinc propostes ben diverses. A *El naufrag i la gavina*, d'Alba Tomàs, un ésser humà i una au s'intercanvien els papers a la mar Mediterrània en una narració llarga. A *La cruïlla* Conxita Jiménez conrea l'haikú. A *Els noms del complement* Adrià Targa s'enfronta al relat breu amb quatre peces on els personatges esdevenen complements gramaticals. A *L'olor del son* Josep-Oriol Mas ofereix un poemari. De la mateixa manera que fa Gabriel Guasch a *Vol*, on el símbol de l'albatros exerceix d'eix central de l'emoció, la reflexió i la paraula poètiques. La producció literària no s'atura aquí perquè ja tenen preparada la tongada següent. **Quim Pérez**

■ **Miquel Jurado i David Morancho**
Elvis Presley, 1953 el origen
 Discmedi
 Barcelona, 2008.
 Còmic i 2 CD. Cartoné. Color. 63 pàgines

Sisena entrega de la col·lecció *Music Còmic* de Discmedi/Blau, que produeix i escriu el periodista i crític musical Miquel Jurado, que vol aprofitar per celebrar el trentè aniversari de la mort d'Elvis. Si abans Gani Jakupi i Martín Pardo s'havien encarregat dels dibuixos de les biografies de Chet Baker, Tete Montoliu o Pete Seeger, ara pren el relleu David Morancho (Barcelona, 1972). Té un estil realista força acurat que redunda en benefici d'una bona ambientació històrica. Assistim a les primeres passes d'Elvis, des del seu naixement fins a la seva primera i exitosa actuació televisiva el 1956. El *biocòmic* ens apropa de manera àgil a un noi pobre, que creix en uns EUA que han patit la sotragada econòmica de la Gran Depressió, i que tracta d'obrir-se pas en el negoci musical. Lluny del megalòman decrèpit i ridícul que va encarnar *The King* en els seus darrers anys, ara tenim un noi humil i voluntariós que vol cantar i millorar a la vida amb el seu esforç. Els textos de Jurado es detenen i amplien informació sobre els personatges més decisius en la carrera musical del rei del rock'n roll. El seu guió fa incidència en el fet que l'èxit no va arribar de la nit al dia, sinó mitjançant petits esglaons i una conjunció de casualitats i sinèrgies. Va ser la col·laboració de diversos factors (socials, musicals i determinades persones) el que va catapultar Elvis a l'estrellat.

Sembla que aquesta col·lecció que uneix música, biografia i còmic gaudeix de molt bona salut, ja que anuncia pròxims lliuraments amb protagonistes tan atractius com Tha, Max, Pascal Comedale, Miles Davis, Billie Holiday i Carlos Gardel. **Quim Pérez**

■ **Juan José Fernández**
Star. La contracultura de los 70
 Glénat

Star va ser una revista que, des de Barcelona, va portar una mica de contracultura i obertura de mires a la joventut espanyola. Des del juny del 1974 fins a l'abril del 1980 *Star* va publicar entrevistes, reportatges, còmics, crítiques sobre llibres, cinema i música, i articles d'opinió, al llarg de cinquanta-set números; també van editar tota una línia de llibres i d'àlbums de còmics. En aquest llibre, qui va ser el seu director fa una antologia dels millors i més significatius articles, recupera totes les portades i contraportades, i convoca alguns antics col·laboradors (Ramon de España, Diego A. Manrique, Ignacio Vidal-Folch, Juan Bufill, etc.) a evocar les seves vivències vint-i-set anys més tard i jutjar el que va significar aquesta publicació d'esperit *underground*. El contingut és preminentment visual i dona testimoni de la provocació, l'acidesa i la llibertat que gastava aquest referent de la premsa alternativa. Com anuncia la portada del número vint-i-sis: *Contra tot i contra tothom*. **Quim Pérez**

El do de la vida. Al voltant de l'envelliment i la seva representació artística

Comissari: Juan Vicente Aliaga

Susana Casares | Ana Casas | John Coplans | Pau Faus | Hans-Peter Feldmann | Pere Formiguera | Manabu Yamanaka | Miwa Yanagi

Interfície

Col·lecció Fundació Sorigué / Col·lecció d'Art contemporani de l'Ajuntament de Lleida

Antoni Abad | Txomin Badiola | Juan Pablo Ballester | David Bestué/Marc Vives | Patricia Dauder | Alicia Framis | Gary Hill | William Kentridge | Abigail Lazkoz | Juan Muñoz | Alberto Peral | Fernando Renes | Miguel Angel Ríos | MP & MP Rosado | Francesc Ruiz | Francisco Ruiz de Infante | Pierrick Sorin | Eulàlia Valldosera

Del 10 de juliol al 5 d'octubre de 2008

Centre d'Art la Panera
 Pl. de la Panera, 2. 25002 Lleida
 T +34 973 262 185 | lapanera@poeria.cat | www.lapanera.cat

Horari: De dimarts a divendres, de 10 a 14 h i de 17 a 20 h.
 Dissabtes, d'11 a 14 i de 17 a 20 h. Diumenges i festius, d'11 a 14 h. Dilluns tancat.